

Tudománypolitika és innováció

Válságkezelés Olaszországban

Dr. Hagymási Tünde, Tét-attasé Róma
Tét-attaséi beszámoló 2010 augusztus 17.

Áttekintő

- **Olasz bel- és külpolitika (3)**
- **Válsághatások, válságkezelés (4-5)**
- A nemzeti K+F helyzete, alapidokumentumai (6-8)
- Sikeres kezdeményezések (9-10)
- Olasz-magyar TÉT-együttműködés elemei (11-15)
- Feladatterv (16)
- Soros magyar EU-elnökség - előrettekintés (17)

Politikai háttér

- **Silvio Berlusconi 2008 májusában alakult stabil jobbközép kormánya (PdL gyűjtőpárt)**
- föderalista államreform (fiskális föderalizmus)
- érdekalapú politizálás és értékközpontú megközelítés
- diplomáciai aktivitás mind kétoldalú keretekben, mind a nemzetközi szervezeteken belül
- közvetlen kapcsolódás szándéka a nagy fejlődési pólusokhoz (BRIC-országok, Oroszország, Argentína)

Válsághatások

- **Az olasz gazdaság teljesítménye 2009-ben 5%-kal visszaesett (2010-re 1%-os növekedés prognosztizált)**
- **Államadósság 2009-ben 115% (2010: 117%)**
- Az államháztartás deficitje 2009: 5,3%
- Infláció 2009-ben 0,8%-on stabilizálódott
- Munkanélküliségi mutató 2009: 8,7% (2010 – növekedőben)
- Külkereskedelmi forgalom mérleghiánya 2009: 4,1 Mrd euro (2008-ban: 11,5 Mrd euro)
- Az olasz export visszaesése 2009: 20,7%, az import visszaesése 2009: 22%
- IT a világ kereskedelmének 3,5%-át bonyolítja
- Figyelmeztető: az ipari termelés 6,3%-kal esett vissza (gépjárműipar: -38%, gépek-berendezések: -19,6%, távközlési eszközök: -19%)

Kormányzati válságkezelő program

Tremonti-csomag (24 Mrd € költségvetési kiigazító csomag)

- **Önkormányzati közigazgatási kiadások lefaragása**
- Nyugdíj-rendszer korrekciója (2016-ig 65 évre emelkedő korhatár)
- Be nem fizetett építményadók behajtása
- Állami beruházásokra szánt készenléti tartalék elvonása
- Egyéb a tudományt érintő intézményi bezárások, összeolvasztások (áldozatul esik pl. Nemzeti Oceanográfiai Intézet=OGS, Nemzeti Asztrofizikai Intézet=INAF, Ipari Promóciós Intézet=IPI)

A kutatás-fejlesztés helyzete

- **A gazdaság- és külpolitika leképeződése**
- **Cél: a versenyképesség fenntartása, nagy fejlődési pólusokhoz való csatlakozás**
- Elégtelen K+F ráfordítás (a GDP alig 1%-a, a versenyszektor alacsony finanszírozási hajlandósága: 50 % alatt)
- Szétaprózódott gazdasági szerkezet (KKV: 98%), a kritikus tömeg elérése problémás

Pozitívumok

- Az innovációs készség és képesség erős
- Hangsúlyos regionális részvétel, tőkeerő
- Technológiai és innovációs pólusok jól szervezett hálózata
- Elismert kiválósági központok nagy száma (felsőoktatás és K+F)

A kutatás-fejlesztés alapidokumentumai

- **PON 2007-2013 (Nemzeti Kutatási és Versenyképességi Operatív Program)**
- PNR 2010-2012 (Nemzeti Kutatási Terv)
- Industria 2015 (Nemzeti Gazdaságfejlesztési és Versenyképességi Terv)

PNR 2010-2012 (Nemzeti Kutatási Terv)

- **7 új stratégiai akció (köztük: ipari kutatások hangsúlya, innovációs pólusok koordinációja, humán tőke megtartása, K+F infrastruktúrák erősítése, Dél-fejlesztés célkitűzései);**
- Pénzügyi háttér – indikatív (állami részvétel aránya nő 2010: 0,56%, 2013: 0,67%);
- Hangsúlyos adóhitel az innovatív üzleti szereplők számára (2010: 854 millió €, 2011: további 200 millió €)

Kiemelt nemzeti nagyprojektek pályázata

- **2010. március 19. MIUR határozat**
- **Kormányzati finanszírozás összege: 104,9 millió €**
- **Multidiszciplináris nagyprojektek**
- A normál finanszírozási kereteket túllépő nagyságrend (maximum 500 ezer €)
- Nincs szektorális megkötés
- Cél: hangsúlyos K+F projektek generálása, intézményi hálózatok erősítése, mielőbbi gazdasági eredmény
- Értékelés főbb szempontjai: aktualitás, eredetiség, tudományos hatás az adott szakmai és földrajzi területre, piaci hasznosíthatóság

Egyetemi reform

2010. július 29-én a Szenátus elfogadta a tv. tervezetet

Cél: az érdem-modell erősítése, a pénzügyi források elosztása az intézményi (oktatási és kutatási) teljesítmény alapján, átláthatóság erősítése

A gyengén gazdálkodó egyetem élére (csőd)biztos kerül

Egyetemi szakok számának maximálása (12),

alacsony részvétel esetén a szak törlése

Kutatói kör – lépcsőzetes állományba vétel (2 x 3 éves szerződések rendszere)

Rektorok mandátuma – maximum 8 év, visszahívható

Professzorok - nyugdíjkorhatár 70 év (javaslat 65 év)

Olasz-magyar Tét-együttműködés helyzete I.

- **Kormányközi tudományos és technológiai munkaprogram (1965-től!);**
- **széles körű intézményközi K+F együttműködések (CNR-MTA, egyetemek);**
- sikeres részvétel tartományi innovációs pályázatokban;
- jelentős kutatói mobilitás;
- nagy múltú intézményközi tudományos együttműködések (pl. ATOMKI – INFN laboratóriumok, spektrokémiai konferenciák)

Olasz-magyar Tét-együttműködés helyzete II.

Eredményeink:

- ✓ sokoldalú szakmai, politikai, diplomáciai lobby (ESS, ELI)
- ✓ a válság ellenére is sikeres K+F+I együttműködések
- ✓ célkörben a XVIII. Bilaterális Tét-munkaterv aláírása
- ✓ kölcsönös K+F vonatkozású kitüntetések, elismerések

Immacolata Pannone - a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje

Makovecz Imre (építész) - Laurea Honoris Causa , a La Sapienza Egyetem díszdoktori címe

Rosta László (fizikus, neutronkutató) – Accademia Georgica tiszteletbeli tagja

díszoklevél a magyar kutatói aktivitásért (orvostudomány) - Policlinico Umberto I, Università La Sapienza

- ✓ kétoldalú stratégiai partnerségi megállapodás aláírása (2010. június 16.)

Nehézségek:

- ✓ egypólusú Tét-attaséi munka
- ✓ forráscsökkenés (olasz KÜM finanszírozás időszaki felfüggesztése)
- ✓ ekvivalencia-kérdéskör nem megoldott

Olasz-magyar kormányközi Tét-munkaprogram megújítása

- **Következő munkaprogram 2011-2013**
- **Pályázati felhívás 2010 májusában**
- Kiemelkedő kutatói aktivitás: beérkezett pályázatok száma 66 (2008-2010: 28 finanszírozott mobilitási projekt)
- Prioriter tudományterületek: alapkutatások, élettudományok, energetika, környezetvédelem, nanotechnológiák, ICT
- Magyar-olasz Kormányközi Tét VB 2010 őszén Rómában
- MAE részéről fennáll a hajlandóság a nagyprojektek egyoldalú finanszírozására

Intézményközi K+F együttműködések

CNR-MTA

- ✓ 1971 óta 3 éves munkatervek
- ✓ 2010 januárjában került aláírásra a jelenleg futó munkaterv (2010-2012)
- ✓ 16 közös kutatási együttműködés (bio- és nanotechnológiák, agrár- és élelmiszerkutatási programok, környezettudomány)

Egyetemközi programok

- ✓ SOTE-La Sapienza Egyetem
- ✓ BME-La Sapienza Egyetem
- ✓ Szegedi Egyetem-Veronai Egyetem

ISS-ELTE Kémia Tanszék

- ✓ közös kutatási programok és publikációk
- ✓ 2 évente spektrokémiai konferenciák

Lombard tartományi innovációs program

- **Nemzetközi K+F támogatási és innováció serkentő program**
- **A felhívás 2009 nyarán indult 20 ország számára (India, Kína, Korea, Izrael stb. Magyarország is)**
- Induló forrás 10 millió €
- Komoly kutatói aktivitás (133 beérkezett pályázat, ebből 63 támogatást kap)
- Nyertes magyar pályázat (orvostudomány)
- 2010 őszén új tartományi pályázat várható
- Megemelt finanszírozási keret (12 millió €)
- Elvárás: társfinanszírozás

Tervezett feladataink

- **Regionális kapcsolatok erősítése**
 - ✓ **Bekapcsolódás a lombard tartományi K+F pályázat második körébe**
 - ✓ **Basilicata tartomány-MoU**
 - ✓ **Piemonte tartomány – Torino Wireless, ICT kapcsolatok**
- **ISPRA tudományos nap (biotechnológiák)**
- **XIV. Spektrokémiai Konferencia Bp-en (2011 az ENSZ Kémia Éve)**
- **MTA Regionális Bizottságainak bemutatkozása az RMA-n (2010 őszi kezdéssel)**

Magyar EU-elnökség, mint lehetőség...

...a magyar tudományos eredmények bemutatására

- **2011. január 1-június 30. soros magyar EU-elnökség**
- **2011 az Olasz Egység 150. évfordulója**
- **Kiemelt figyelem Magyarország irányába**
- Az országimázs erősítésének lehetősége
- Kutatás-fejlesztés-innováció - tudományos eredményeink a kirakatban
- 2010 szeptemberétől az MTA regionális bizottságainak bemutatkozása az RMA-n
- Elnökségi info-nap a Firenzei Európai Egyetemi Intézetben (IUE)

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Dr. Hagymási Tünde – tudományos és technológiai attasé

Magyar Köztársaság Nagykövetsége

00161 Róma, Via dei Villini 12/16 - Olaszország

TEL: 00 39 06 440-2032 00 39 06 442-30598 FAX: 00 39 06 440-3270

thagymasi@kum.hu www.huemb.it